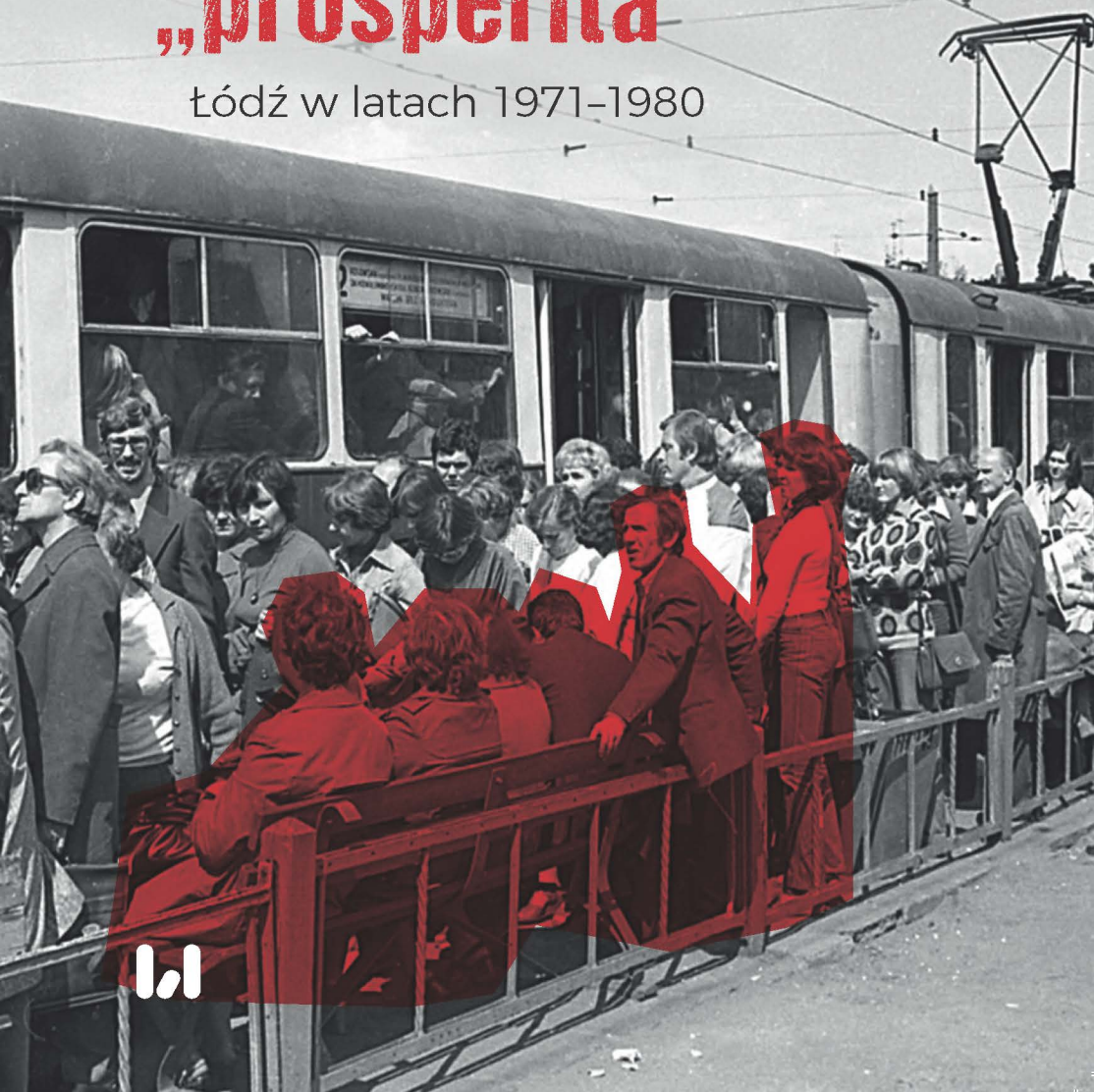

Witold Jarno

Gierkowska „prosperita”

Łódź w latach 1971–1980

Gierkowska „prosperita”

Łódź w latach 1971–1980

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO

ŁÓDŹ W PRL | PRL W ŁODZI

Witold Jarno

Gierkowska „prosperita”

Łódź w latach 1971–1980

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu
ŁÓDZKIEGO

Łódź 2019

Witold Jarno – Uniwersytet Łódzki, Wydział Filozoficzno-Historyczny
Katedra Historii Polski i Świata po 1945 r., 90-219 Łódź, ul. A. Kamińskiego 27a

RADA REDAKCYJNA

Łódź w PRL, PRL w Łodzi

Przemysław Waingertner – przewodniczący

członkowie: *Krzysztof Lesiakowski, Lilianna Świątek, Joanna Żelazko*

członkowie honorowi: *Hubert Bekrycht, Robert Sakowski*

RECENZENT

Jerzy Eisler

REDAKTOR INICJUJĄCY

Iwona Gos

REDAKTOR WYDAWNICTWA UŁ

Bogusław Pielat

SKŁAD I ŁAMANIE

Munda – Maciej Torz

PROJEKT OKŁADKI

Katarzyna Turkowska

Na okładce wykorzystano dwie fotografie: front – Centrum Łodzi w latach siedemdziesiątych (fot. Janusz Kubik); tył – Komunikacja zbiorowa w połowie lat siedemdziesiątych – przystanek tramwajowy (fot. Janusz Kubik)

© Copyright by Witold Jarno, Łódź 2019

© Copyright for this edition by Uniwersytet Łódzki, Łódź 2019

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

Wydanie I. W.09074.19.0.M

Ark. wyd. 13,0; ark. druk. 18,0

ISBN 978-83-8142-485-1

e-ISBN 978-83-8142-486-8

<https://doi.org/10.18778/8142-485-1>

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

90-131 Łódź, ul. Lindleya 8

www.wydawnictwo.uni.lodz.pl

e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl

tel. (42) 665 58 63

Spis treści

Wykaz skrótów	7
Wstęp	11
Rozdział I. Nowa dekada – nowe nadzieje	19
Miasto u progu lat siedemdziesiątych	21
Włodarze miasta	31
Demograficzne metamorfozy	37
Rozdział II. Boom gospodarczy	45
Modernizacja produkcji i wielobranżowość	47
Pracować w lepszych warunkach	60
Nowy układ przestrzenny i komunikacyjny	65
Rozdział III. „Aby ludziom się żyło dostatniej”	81
Zarabiać, by kupować	83
Upaństwowione sklepy i usługi	91
W cieniu „wielkiej płyty”	102
Komunalne udogodnienia	115
Tramwajem i autobusem	122

Rozdział IV. Życie społeczne 133

Zdrowie rzecz ważna	135
Oświata w cieniu 10-latki	146
Pejzaż akademicki	153
Pod szyldem kultury	160
Kościół pod nadzorem	175
Święta państwowe i czyny społeczne symbolem propagandowym dekady	181

Rozdział V. Czas wolny 191

Rozrywka dla mas i nie tylko	193
Krzewienie aktywności sportowej	205
Rekreacja i letnie wytchnienie	209

Rozdział VI. Droga ku „Solidarności” 225

Zawiedzione nadzieje – w cieniu wydarzeń czerwcowych 1976 r.	227
Zarzewie niepokornego miasta	243
Sierpniowy przełom	255
Zakończenie	263
Bibliografia	269
Indeks osobowy	277
Spis fotografii	285

Wykaz skrótów

AM	– Akademia Medyczna
APŁ	– Archiwum Państwowe w Łodzi
BWA	– Biuro Wystaw Artystycznych
IPN	– Instytut Pamięci Narodowej
KC PZPR	– Komitet Centralny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej
KŁ PZPR	– Komitet Łódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej
KM PZPR	– Komitet Miejski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej
KOR	– Komitet Obrony Robotników
KPN	– Konfederacja Polski Niepodległej
ŁDK	– Łódzki Dom Kultury
MO	– Milicja Obywatelska
MPK	– Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne
MRN	– Miejska Rada Narodowa
NSZZ	– Niezależny Samorządny Związek Zawodowy
ORMO	– Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej
OW	– Ośrodek Wypoczynkowy
PKP	– Polskie Koleje Państwowe
PKS	– Państwowa Komunikacja Samochodowa
PŁ	– Politechnika Łódzka
PPR	– Polska Partia Robotnicza
PRL	– Polska Rzeczpospolita Ludowa
PTTK	– Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
PZPR	– Polska Zjednoczona Partia Robotnicza
RNmŁ	– Rada Narodowa miasta Łodzi
ROPCiO	– Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela

SB	– Służba Bezpieczeństwa
SKS	– Studencki Komitet Solidarności
SZSP	– Socjalistyczny Związek Studentów Polskich
TKKF	– Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej
UŁ	– Uniwersytet Łódzki
UMŁ	– Urząd Miasta Łodzi
WAM	– Wojskowa Akademia Medyczna
WOSiR	– Wojewódzki Ośrodek Sportu i Rekreacji
ZHP	– Związek Harcerstwa Polskiego
ZOMO	– Zmotoryzowane Odwoły Milicji Obywatelskiej
ZOZ	– Zakład Opieki Zdrowotnej
ZPB	– Zakłady Przemysłu Bawełnianego
ZPD	– Zakłady Przemysłu Dziewiarskiego
ZPO	– Zakłady Przemysłu Odzieżowego
ZPW	– Zakłady Przemysłu Wełnianego

Fot. 1. Dom Handlowy „Hermes” – 1979 r. (fot. Janusz Kubik)

Łódź będąca w latach PRL drugim pod względem liczby mieszkańców miastem w Polsce miała stosunkowo krótką historię – jej szybki i dynamiczny rozwój rozpoczął się w latach dwudziestych XIX w. i w ciągu kilkudziesięciu lat doprowadził do powstania wielkiego ośrodka przemysłu włókienniczego, zwanego „polskim Manchesterem”. W kolejnych dekadach miasto rozwijało się w różnym tempie (wojny, okupacje, kryzysy gospodarcze), będąc wciąż prężnym ośrodkiem przyciągającym ludzi, którzy szukali w Łodzi swej „ziemi obiecanej”. Przeobrażenia miasta po II wojnie światowej zmierzały do przeistoczenia go w nowoczesny ośrodek wielkomiejski, z bujnie tętniącym życiem kulturalnym, naukowym i społeczno-gospodarczym. Proces ten trwał wiele lat, lecz jego intensyfikacja nastąpiła w latach siedemdziesiątych, które znacząco odmieniły oblicze Łodzi. Dzięki wielkim nakładom inwestycyjnym miasto szybko się modernizowało, unowocześniano i rozbudowano łódzki przemysł, jak i całą szeroko rozumianą gospodarkę komunalną miasta, zmodernizowano dotychczasowy układ komunikacyjny oraz zbudowano wielkie osiedla mieszkaniowe. Podejmowano także szereg działań zmierzających do poprawy poziomu życia jego mieszkańców we wszystkich aspektach tzw. życia codziennego, choć nie zawsze się to udawało.

Prezentowana publikacja – choć oparta w znacznej mierze na materiale archiwalnym – ma charakter popularnonaukowy. Oznacza to, że nie poruszono w niej w dogłębny sposób wielu zagadnień, sygnalizując część z nich jedynie w niezbędnym zakresie. Dodatkowym ograniczeniem przy wyborze poruszanej problematyki były względy

wydawnicze w odniesieniu do objętości niniejszej pracy. Niemniej jednak książka porusza najważniejsze kwestie związane z historią Łodzi w latach siedemdziesiątych, dając czytelnikowi możliwość bliższego zapoznania się z dziejami miasta w jakże specyficznej dekadzie, wspominatej do dziś przez wielu łódzian jako okres największego rozkwitu Łodzi w historii PRL.

Największym problemem przy powstawaniu prezentowanej książki okazała się bardzo skromna literatura dotycząca Łodzi w latach siedemdziesiątych XX w. Powstało co prawda kilka monografii na ten temat, ale ukazują one zasadniczo nie dzieje samego miasta, lecz Województwa Miejskiego Łódzkiego lub ziem tworzących tradycyjne województwo łódzkie. Można tu wymienić prace pod redakcją Haliny Mortimer-Szymczak, Stanisława Liszewskiego oraz książkę trojga autorów: Marka Kotera, S. Liszewskiego i Andrzeja Suliborskiego¹. Nie są to jednak monografie typowo historyczne i nie poruszają wielu zagadnień ważnych dla dziejów Łodzi w latach siedemdziesiątych, koncentrując się na analizie ekonomicznej, demograficznej oraz przestrzeni regionalnej województwa łódzkiego. Podobny charakter ma praca pod red. S. Liszewskiego pod nazwą *Łódź. Monografia miasta*, którą trudno za takową uznać z punktu widzenia nauk historycznych – dodatkowo trzeba dodać, że w odniesieniu do lat „dekady gierkowskiej” zawiera tylko ogólnikowe informacje². Nieco bogatsza jest literatura dotycząca różnych wydarzeń w Łodzi, związana np. ze strajkami w 1971 r.³,

1 *Województwo Miejskie Łódzkie. Monografia. Zarys dziejów, obraz współczesny, perspektywy rozwoju*, red. H. Mortimer-Szymczak, Łódź 1981; *Zarys monografii województwa łódzkiego*, red. S. Liszewski, Łódź 2001; M. Koter, S. Liszewski, A. Suliborski, *Łódź i Region Polski Środkowej*, Łódź 2000.

2 *Łódź. Monografia miasta*, red. S. Liszewski, Łódź 2009.

3 *Strajki łódzkie w lutym 1971. Geneza, przebieg i reakcja władz*, oprac. E. Mianowska i K. Tyłski, Warszawa–Łódź 2008; K. Lesiakowski, *Strajki robotnicze w Łodzi 1945–1976*, Łódź 2008; *Opozycja i opór społeczny w Łodzi 1956–1981*, red. K. Lesiakowski, Warszawa 2003; *Niezależność kosztuje najwięcej. Relacje uczestników opozycji demokratycznej w Łodzi 1976–1980*, oprac. L. Próchniak, S. M. Nowinowski i M. Filip, Łódź 2008; *W trybach systemu. Z dziejów łódzkiej opozycji studenckiej w latach 1968–1989*, red. W. Maciejewski, A. Hohendorff, J. Mikosik, Warszawa 2016; L. Próchniak, *Służba Bezpieczeństwa wobec opozycji w Łodzi 1976–1989*, „Pamięć i Sprawiedliwość” 2003, nr 2; L. Olejnik, Ge-

narodzinami opozycji demokratycznej, niepokojami w środowisku studenckim czy powstaniem NSZZ „Solidarność” latem 1980 r. – tu spośród autorów należy wspomnieć przede wszystkim o Krzysztofie Lesiakowskim i Leszku Olejniku, choć oczywiście grono osób zajmujących się powyższą problematyką jest znacznie szersze. Sporą literaturę mają inne szczegółowe zagadnienia związane np. z dziejami Kościoła katolickiego w Łodzi, łódzkimi wodociągami, energetyką, sportem, komunikacją miejską czy łódzkim środowiskiem akademickim, lecz i one ze względu na swoją wąską problematykę stanowią jedynie materiał uzupełniający⁴. Warto tu wspomnieć o dwóch publikacjach autorstwa Grażyny Koboжек i Ewy Niedźwieckiej, które – choć mają popularną formę – zawierają wiele szczegółowych informacji o życiu mieszkańców Łodzi oraz wydarzeniach w mieście m.in. w latach siedemdziesiątych⁵.

W niezbędnym zakresie wykorzystano literaturę odnoszącą się do historii Polski w skali ogólnokrajowej, ukazującą tło historyczne przeobrażeń zachodzących w latach siedemdziesiątych. Pozwoliło to lepiej wkomponować sytuację w Łodzi i dokonujące się w niej przemiany w kontekst funkcjonowania całego systemu władzy i gospodarki socjalistycznej. Cenne okazały się tu prace m.in. Antoniego Czubińskiego,

neza NSZZ „Solidarność”, [w:] *Z dziejów NSZZ „Solidarność” w Regionie Ziemi Łódzkiej. Materiały z sesji popularnonaukowej*. Łódź, 29 września 2000 r., red. J. Chańko, Warszawa 2001; B. Czuma, *Łódzka „Solidarność” 1980–1981. Zapis zdarzeń*, Łódź 2010; *Łódzki strajk studencki styczeń – luty 1981. Spojrzenie po latach*, red. K. Lesiakowski, Łódź–Warszawa 2014.

⁴ Biskup Józef Rozwadowski 1909–1996, red. M. Różański, Łódź 2005; M. Budziarek, *Łódź Piotrowa. Krótka historia Kościoła w Łodzi*, Łódź 2005; *Historia Kościoła łódzkiego. Wydarzenia, dokumenty, ilustracje*, oprac. K. Dąbrowski, Łódź 2012; M. Opaliński, „Zgody nie wyrażono”. *Problem budownictwa sakralnego w diecezji łódzkiej 1945–1989*, Łódź 2018; S. Glica, *Od 1824 roku. Opowieść o łódzkim sporcie*, Łódź 2013; B. Kowalska-Wajnka, *100 lat łódzkiej energetyki*, Łódź 2007; eadem, *85 lat. Dzieje wodociągów i kanalizacji w Łodzi*, Łódź 2010; M. Wojałski, *100 lat łódzkich tramwajów*, Łódź 1998; *Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi 1948–1998. Księga jubileuszowa*, red. J. Lemann, Łódź 1998; W. Puś, *Zarys historii Uniwersytetu Łódzkiego 1945–2015*, Łódź 2015.

⁵ G. Koboжек, *Łódź – kalendarium XX wieku*, Łódź 2005; E. Niedźwiecka, *Łódź w PRL-u. Opowieść o życiu miasta 1945–1980*, Łódź 2011.

Jerzego Eislera, Andrzeja Friszke, Jerzego Holzera, Jakuba Karpińskiego, Andrzeja Paczkowskiego i Jana Żaryna⁶.

Z uwagi na ubogą literaturę naukową dotyczącą dziejów Łodzi w „dekadzie gierkowskiej” wielce przydatne okazały się „Roczniki Statystyczne Miasta Łodzi” oraz „Roczniki Statystyczne Województwa Miejskiego Łódzkiego”, jak również różne publikacje o charakterze statystycznym, wydawane w omawianej epoce, do których należało oczywiście podchodzić z krytycyzmem⁷. Niestety, kwerenda prasy lokalnej z lat siedemdziesiątych („Dziennik Łódzki”, „Dziennik Popularny” czy „Głos Robotniczy”) nie przyniosła spodziewanych efektów. W łódzkich gazetach dominowały w owym czasie informacje o charakterze propagandowym, wychwalające sukcesy gospodarcze i osiągnięcia w różnych aspektach życia społecznego. Z uwagi na panującą wówczas cenzurę trudno w nich znaleźć informacje ukazujące rzeczywistą sytuację w mieście, kłopoty gospodarcze, problemy życia codziennego mieszkańców czy funkcjonowanie rodzącej się opozycji demokratycznej.

Powstała praca została w dużej mierze oparta na archiwaliach zgromadzonych w Archiwum Państwowym w Łodzi oraz Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej. Znajdujące się w nich bogate zasoby dokumentów z epoki pozwoliły na szersze opisanie różnych aspektów dziejów miasta, choć nie zawsze w równomiernym zakresie. Największe zbiory archiwaliów dotyczące Łodzi zgromadzone są we wspomnianym Archiwum Państwowym w Łodzi. Szczególnie przydatne okazały się zespoły archiwalne: Komitetu Łódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Łodzi, Rady Narodowej miasta Łodzi oraz Urzędu Miasta Łodzi.

⁶ A. Czubiński, *Polska i Polacy po II wojnie światowej (1945–1989)*, Poznań 1998; A. Dudek, T. Marszałkowski, *Walki uliczne w PRL 1956–1989*, Kraków 1992; J. Eisler, *Zarys dziejów politycznych Polski 1944–1989*, Warszawa 1992; A. Friszke, *Opozycja polityczna w PRL 1945–1980*, Londyn 1994; J. Holzer, „Solidarność” 1980–1981. *Geneza i historia*, Warszawa 1990; J. Karpiński, *Wykres gorączki, Polska pod rządami komunistycznymi*, Lublin 2001; A. Paczkowski, *Pół wieku dziejów Polski 1939–1989*, Warszawa 1996; J. Żaryn, *Dzieje Kościoła katolickiego w Polsce (1944–1989)*, Warszawa 2003.

⁷ Łódź w 35-lecie PRL, red. H. Kowalczyk, Łódź 1979; Łódź w 40-lecie PRL, Łódź 1984.

Dzięki kwerendzie wspomnianych zespołów archiwalnych udało się ukazać wiele mało znanych dotąd zagadnień związanych z dziejami miasta w szeroko rozumianej sferze gospodarczej, społecznej i kulturalnej. Z kolei Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej – posiadające w swych zbiorach dokumenty dotyczące głównie działań organów bezpieczeństwa w odniesieniu do wszelkich przejawów tzw. wrogiej działalności antypaństwowej – było przydatne przy omawianiu problematyki strajkowej oraz działań różnych środowisk opozycyjnych w Łodzi.

Przyjęty zakres chronologiczny pracy (1971–1980) obejmuje „dekadę gierkowską”. Pewne wątpliwości może budzić cezura początkowa, gdyż Edward Gierek objął stanowisko I sekretarza KC PZPR już w grudniu 1970 r. Jednak rok 1971 wybrano celowo, gdyż stanowił on w istocie początek procesu przemian i modernizacji kraju, jak i samej Łodzi. Cezura końcowa dotyczy z kolei odwołania E. Gierka ze wspomnianego stanowiska i narodzin NSZZ „Solidarność”, co zapoczątkowało nowy etap w historii kraju. Praca ma układ problemowo-chronologiczny i składa się z sześciu rozdziałów. W pierwszym omówiono nadzieje, jakie wiązano z nową ekipą rządzącą, jej program rozwoju i modernizacji Łodzi, lokalne władze, konsekwencje reformy administracyjnej z 1975 r. oraz przemiany demograficzne. Rozdział drugi poświęcony został problematyce gospodarczej (przemysł, zatrudnienie i przebudowa układu komunikacyjnego miasta), rozdział trzeci – sprawom wpływającym bezpośrednio na warunki życia łódzian (dochody, ceny, handel, usługi, budownictwo mieszkaniowe, infrastruktura komunalna i komunikacja miejska), rozdział czwarty – różnym aspektom szeroko rozumianego życia społecznego (zdrowie, oświata, szkolnictwo wyższe, kultura, Kościół katolicki oraz rytuały obchodów świąt państwowych i różnych uroczystości rocznicowych), rozdział piąty – formom spędzania przez łódzian czasu wolnego (rozrywka, sport, rekreacja i wypoczynek), rozdział zaś szósty – problematyce oporu społecznego w Łodzi w omawianej dekadzie. Nie wszystkie zagadnienia poruszono w jednakowym stopniu, co wynikało bądź z braku materiałów źródłowych, bądź ograniczeń wydawniczych, niepozwalających na szersze omówienie większości rozpatrywanych zagadnień.

Niniejszą książkę trudno oczywiście traktować jako pełną monografię Łodzi w latach siedemdziesiątych XX w., jest ona raczej zaproszeniem do poszerzenia badań w zakresie omawianych zagadnień. Daje jednak odbiorcy szerszy obraz miasta w tej dekadzie, pozwalając zapoznać się z wieloma aspektami rozwoju i funkcjonowania miasta. Oddając tę książkę w ręce Czytelnika, życzę miłej i ciekawej lektury, mając nadzieję, że wzbudzi ona chęć poszukiwań historycznych i pogłębiania wiedzy o Łodzi w tej dekadzie.

Rozdział I

**Nowa dekada
- nowe nadzieje**

Fot. 2. Wizyta Edwarda Gierka w Łodzi na nowej trasie W-Z – 1979 r. (fot. Janusz Kubik)

Miasto u progu lat siedemdziesiątych

Protest robotniczy w grudniu 1970 r. i jego krwawe zdławienie wywołały wzburzenie w polskim społeczeństwie, doprowadzając w konsekwencji do zmiany ekipy rządzącej krajem od 1956 r. Dnia 20 grudnia 1970 r. na VII Plenum KC PZPR na stanowisko I sekretarza powołano Edwarda Gierka, który zastąpił Władysława Gomułkę. Komunikat o jego ustąpieniu z funkcji szefa partii, połączony został z telewizyjnym wystąpieniem nowego I sekretarza KC PZPR, w godzinach wieczornych 20 grudnia. Edward Gierek stwierdził w nim m.in. że przyczynami wystąpień robotniczych były rzeczywiste trudności oraz nieprzemyślane koncepcje gospodarczo-społeczne. Zapowiedział także zmianę polityki gospodarczej państwa, by lepiej odpowiadała ona potrzebom społecznym, oraz poprawę warunków życia polskich rodzin. Oprócz zmian w KC PZPR, 23 grudnia 1970 r. na posiedzeniu Sejmu PRL dokonano zmian we władzach państwowych: Przewodniczącego Rady Państwa Mariana Spychalskiego zastąpił dotychczasowy premier Józef Cyrankiewicz, nowym zaś szefem rządu został Piotr Jaroszewicz, który funkcję premiera sprawować będzie przez niemal dziesięć lat. Powyższe zmiany zainicjowały przeprowadzoną niebawem wymianę kadrową w kierownictwie partyjno-państwowym. Ze sceny politycznej schodzili – a raczej byli usuwani – starzy działacze, a ich miejsce zajmowali młodzi aparaczczycy ukształtowani już w nowym, powojennym systemie politycznym. Pokolenie ideowych komunistów zastąpiło pokolenie ZMP, dla którego marksistowska frazeologia była coraz częściej jedynie „pustosłowiem”.

Kształtująca się na początku lat siedemdziesiątych ekipa partyjno-rządowa była nie tylko najmłodszą w państwach realnego socjalizmu, ale także jedną z najmłodszych w ówczesnej Europie. Nowy I sekretarz KC PZPR – w porównaniu z Bolesławem Bierutem i W. Gomułką – wzbudzał większą sympatię w społeczeństwie, gdyż był stosunkowo młody, lepiej wykształcony, bezpośredni w kontaktach z ludźmi, a nade wszystko zyskał nimb „dobrego gospodarza” na Górnym Śląsku. Był pierwszym przywódcą PZPR, który nigdy nie należał do przedwojennej Komunistycznej Partii Polski, nie był też więziony przed II wojną światową za działalność komunistyczną. Nie spędził także części swego życia w Związku Radzieckim, lecz we Francji, dzięki czemu znał język francuski, co było w owym czasie wśród kierownictwa partyjno-państwowego sporym *novum*. Zaczął także stosować nowy styl rządzenia: odwiedzał zakłady pracy spotykając się bezpośrednio z ludźmi, rozmawiając o ich problemach. Cel tych wizyt był oczywisty – chodziło o przybliżenie osoby I sekretarza społeczeństwu oraz o rozbudzenie w stosunku do niego sympatii i zaufania, tak by Polacy uznali E. Gierka za gwaranta zapowiadanej odnowy, dotychczasowego zaś „gospodarza Śląska” za „gospodarza kraju”. Oczywiście, wszelkie tego typu „niezapowiedziane wizyty gospodarskie” były zawczasu dokładnie zaplanowane i nagłaśniane w mediach, stając się swoistym rytuałem i źródłem wielu anegdot. Zmiana na stanowisku I sekretarza KC PZPR nie oznaczała zakończenia kryzysu społeczno-politycznego, choć niewątpliwie wpłynęła na stopniowe uspokojenie nastrojów społecznych. Polacy – pomni wcześniejszych niezrealizowanych obietnic poprzednich ekip – do zapowiedzi E. Gierka podchodzili z nieufnością, oczekując szybkich i konkretnych decyzji mających wpłynąć na poprawę warunków życia, a przede wszystkim odwołania wprowadzonej w grudniu 1970 r. podwyżki cen. Ponieważ władza nie chciała się na to zgodzić, na początku 1971 r. sytuacja społeczna w kraju zaczęła się ponownie zaostrzać, a nowa ekipa próbowała uspokoić ją bezpośrednimi rozmowami z robotnikami. Efektem była głośna wizyta E. Gierka na Wybrzeżu, w ramach której 24 stycznia spotkał się z robotnikami Stoczni im. Adolfa Warskiego w Szczecinie, nazajutrz zaś z robotnikami Stoczni Gdańskiej. W trakcie tego spotkania stoczniovcy mieli okazać mu kredyt zaufania, skandując słynne „pomożemy”. Zostało to później nagłośnione w mediach,